

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

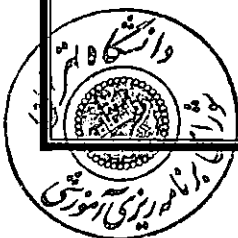
دوره : کارشناسی ارشد

رشته : علوم اجتماعی - جامعه شناسی

دانشکده علوم اجتماعی

مصوب جلسه مورخ ۸۹/۴/۹ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی بازنگری شده و در دویست و نهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۹/۴/۹ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : علوم اجتماعی - جامعه شناسی

مقطع : کارشناسی ارشد

- برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد علوم اجتماعی - جامعه شناسی که توسط اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
 - هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

عبدالرضا سیف

دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

سید مهدی قمضری

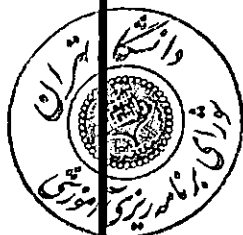
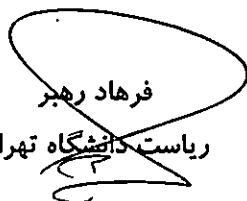
معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۸۹/۴/۹ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی رشته علوم اجتماعی - جامعه شناسی در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

فرهاد رهبر

ریاست دانشگاه تهران

فصل اول

مشخصات کلی رشته

دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی

تعریف

جامعه‌شناسی مطالعه نظاممند جوامع انسانی، نهادها، سازمان‌ها و کنش‌های اجتماعی است.

هدف

هدف دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی تربیت و تأمین نیروی انسانی ماهر و متخصص در حوزه‌های مختلف جامعه‌شناسی برای انجام امور پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی است.

ضرورت و اهمیت

ضرورت دوره کارشناسی ارشد علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی پاسخگویی به نیازهای پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی ارگانها و سازمان‌های دولتی و غیر دولتی مختلف در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی است.

نقش و توانایی

فارغ‌التحصیلان این دوره در زمینه جامعه‌شناسی و تحقیقات بنیادی و کاربردی در این رشته توانایی و مهارت لازم کسب می‌کنند و ضمن کسب توان تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی، به امور پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی در مؤسسات دولتی و غیر دولتی مختلف در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی می‌پردازند.

طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی ارشد علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی دو سال تحصیلی است که به طور معمول سه نیم سال اول به گذراندن دروس و نیم‌سال آخر به پایان‌نامه‌نویسی اختصاص می‌یابد. نظام آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی واحدی و مطابق با آیین‌نامه دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی است که در آن هر سال تحصیلی شامل دو نیم‌سال و هر نیم‌سال شامل شانزده هفته کامل آموزشی است.

شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو

۱- کلیه فارغ التحصیلان کارشناسی رشته‌های مختلف مجاز هستند در آزمون دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی شرکت نمایند.

مواد و ضرایب امتحانی

مواد و ضرایب امتحانی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی به شرح زیر است:

ردیف	عناوین درسی	ضرایب امتحانی
۱	زبان عمومی و تخصصی	۱
۲	روش تحقیق	۱
۳	نظریه‌های جامعه‌شناسی	۲
۴	حوزه‌های جامعه‌شناسی	۳

تعداد واحدهای درسی

واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی شامل ۳۲ واحد به شرح زیر است:

ردیف	دروس	تعداد واحد
۱	دروس اصلی	۲۲
۲	دروس اختیاری	۴
۳	پایان نامه	۶
جمع		۳۲

دانشجویان فارغ التحصیل رشته‌های غیر علوم اجتماعی موظف هستند در ترم اول دروس جبرانی را هم بگذرانند:

ردیف	دروس	تعداد واحد
۱	دروس جبرانی	۶
جمع		۶

جداول درس‌ها

۱- دروس جبرانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱	مبانی جامعه‌شناسی ۲	۲	۳۲		۳۲
۲	نظریه‌های جامعه‌شناسی ۲	۲	۳۲		۳۲
۳	روش تحقیق عملی	۲	۱۶	۳۲	۴۸
	جمع	۶	۸۰	۳۲	۱۱۲

توضیح: این دروس مقطع کارشناسی فقط برای دانشجویان فارغ‌التحصیل رشته‌های غیرعلوم اجتماعی الزامی است.

۲- دروس اصلی رشته علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	نظریه‌های جامعه‌شناسی ۱	۲	۳۲		۳۲	-
۲	نظریه‌های جامعه‌شناسی ۲	۲	۳۲		۳۲	نظریه‌های جامعه‌شناسی ۱
۳	روش تحقیق کمی پیشرفته	۲	۳۲		۳۲	-
۴	روش تحقیق کیفی پیشرفته	۲	۱۶	۳۲	۴۸	-
۵	اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان	۲	۳۲		۳۲	-
۶	جامعه‌شناسی ادبیات	۲	۳۲		۳۲	-
۷	جامعه‌شناسی دین	۲	۳۲		۳۲	-
۸	جامعه‌شناسی فرهنگ (تغییرات فرهنگی و مسائل فرهنگی)	۲	۳۲		۳۲	-
۹	جامعه‌شناسی معرفت	۲	۳۲		۳۲	-
۱۰	جامعه‌شناسی هنر	۲	۳۲		۳۲	-
۱۱	فلسفه علوم اجتماعی	۲	۳۲		۳۲	-
	جمع	۲۲	۳۳۶	۳۲	۳۶۸	

۳- دروس اختیاری رشته علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش‌نیاز
			نظری	عملی	
۱	بررسی مسایل اجتماعی ایران	۲	۳۲		-
۲	جامعه‌شناسی آموزش و پرورش	۲	۳۲		-
۳	جامعه‌شناسی ارتباطات و رسانه‌های جمعی	۲	۳۲		-
۴	جامعه‌شناسی تاریخی	۲	۳۲		-
۵	جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی	۲	۳۲		-
۶	جامعه‌شناسی حقوق	۲	۳۲		-
۷	جامعه‌شناسی سیاسی (با تأکید بر انقلاب و جنبش‌های اجتماعی)	۲	۳۲		-
۸	جامعه‌شناسی علم و تکنولوژی	۲	۳۲		-
۹	جامعه‌شناسی نابرابری‌های اجتماعی	۲	۳۲		-
	جمع	۱۸	۲۸۸		۲۸۸

دانشجویان دو درس (۴ واحد) از بین دروس اختیاری انتخاب می‌کنند

سرفصل درس‌ها

۱- سرفصل دروس اصلی جامعه‌شناسی

نظریه‌های جامعه‌شناسی ۱

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناخت نظریه‌های جامعه‌شناسی کلاسیک و ریشه آنها با هدف تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای و تطبیقی متون اساسی

سرفصل درس:

شناخت پارادایم‌های نظم، تضاد و تلفیق

پوزیتیویسم ساخت‌گرا (کنت، دورکیم، تونیس، پارسنز)

تطورگرایان (اسپنسر، مورگان،...)

تجربه‌گرائی محض (لویله و لازارسفلد)

تضادگرایان کلاسیک (مارکس، انگلس،...)

دیدگاه انتقادی (سی‌رایت میلز، گلدنر، ویلن)

ساخت‌گرائی مارکسیستی، آلتوسر، پلانزاس

منابع درس:

آرون، ریمون (۱۳۷۴). مراحل اساسی اندیشه در جامعه‌شناسی. ترجمه باقر پرهام. تهران: انتشارات امیرکبیر.

ایروینگ، زیفلین (۱۳۸۱). آینده بنیانگذاران جامعه‌شناسی. مترجم دکتر غلامعباس توسلی. تهران: نشر

قومس، چاپ دوم.

کوزر، لوئیس (۱۳۸۳). بزرگان اندیشه جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.

میلز، سی، رایت (۱۳۵۸). بینش جامعه‌شناسی. ترجمه عبدالمعبود انصاری. تهران: شرکت انتشار.

ویلن، تورستین (۱۳۸۳). نظریه طبقه مرفه. ترجمه فرهنگ ارشاد. تهران: نشر نی.

نظریه‌های جامعه‌شناسی ۲

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: نظریه‌های جامعه‌شناسی ۱

هدف:

درک نظریه‌های معاصر جامعه‌شناسی و دیدگاه‌های جدید، تجزیه و تحلیل و مقایسه بینش‌ها و چشم‌انداز آینده

سرفصل درس:

گرایشها و جریانهای عمده در جامعه‌شناسی معاصر (نظریه خرد، کلان، نظریه برد متوسط، نظریه استنتاجی، گراندت تئوری)
کارگردگرائی ساختاری، نوکارکردگرائی، نظریه سیستم‌ها
مارکسیسم ساختاری، مارکسیسم انتقادی، مکتب فرانکفورت
گرایش تفهیمی و تفسیری، پدیدارشناسی و روش‌شناسی مردمی، کنش متقابل و نمادی، گرایشات تلفیقی
معرفی چند تن از صاحب‌نظران معاصر: یورگن هابرماس، راندل کالینز، بوردیو و کیدنز
پارادایم‌های و مفاهیم عمده جامعه‌شناسی معاصر از قبیل، نظام، امنیت، اعتماد و هویت و سرمایه اجتماعی و جهانی شدن

منابع درس:

توسلی، غلام‌عباس (۱۳۸۵). نظریه‌های جامعه‌شناسی. تهران: انتشارات سمت، چاپ دوازدهم.
جی. لارسن، کالوین (۱۳۷۷). نظریه‌های جامعه‌شناسی محض و کاربردی. ترجمه غلام‌عباس توسلی و رضا فاضل. تهران: انتشارات سمت.
ریتزر، جرج (۱۳۷۸). نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.
کانرتون، پل (۱۳۸۵). جامعه‌شناسی انتقادی. ترجمه حسن چاوشیان. تهران: نشر اختر.
لازارسفلد، پل (۱۳۷۶). بینش‌ها و گرایش‌های عمده در جامعه‌شناسی معاصر. ترجمه دکتر غلام‌عباس توسلی. تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم.

Cuff, E.C& Sharrock& Francis. D.W (2008). *Perspectives in sociology*. London: Routledge.

روش تحقیق کمی پیشرفته

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

تسلط نظری بر تدوین طرح تحقیق تبیینی پیمایشی و تحلیل نتایج و داده‌ها با روش‌های پیشرفته آماری.

سرفصل درس:

ماهیت روش پیمایش و کاربردهای آن
طرح تحقیق تبیینی پیمایشی (طرح مسئله، چارچوب نظری، مفاهیم و تعریف عملیاتی، مبانی روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، پردازش داده‌ها، تحلیل و ارائه داده‌ها)
سنجش (نظریه سنجش، پایایی و اعتبار، مقیاس‌سازی)
طرح نمونه‌گیری (نظریه نمونه‌گیری احتمالی، روش‌های نمونه‌گیری احتمالی - تصادفی ساده، سیستماتیک، طبقه‌بندی، خوشه‌ای چندمرحله‌ای)
تحلیل داده‌ها (تحلیل یک‌متغیره، تحلیل دو متغیره، تحلیل سه متغیره)
تحلیل رگرسیون خطی (منطق رگرسیون خطی، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل مسیر (منطق تحلیل مسیر، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل عامل (منطق تحلیل عامل، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل رگرسیون لاجستیک (منطق رگرسیون لاجستیک، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل خوشه‌ای (منطق تحلیل خوشه‌ای، مفروضات و کاربرد آن)

منابع درس:

شرکت اسپ‌اس‌اس (۱۳۷۷). رگرسیون چندمتغیره در نرم‌افزار SPSS. ترجمه یحیی علی‌بابایی. مؤسسه نشر جهاد، تهران.
دواس، دیوید (۱۳۷۶). پیمایش در علوم اجتماعی. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی.
دواس، دیوید (۱۳۸۷). طرح تحقیق در تحقیقات اجتماعی. ترجمه هوشنگ ناییبی. مؤسسه انتشارات آگاه، تهران.
شوسلر، کاستر؛ مولر (۱۳۷۸). استدلال آماری در جامعه‌شناسی. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی.
کرلینجر، پدهازور (۱۳۶۶). رگرسیون چندمتغیری در پژوهش رفتاری. ترجمه حسن سرایی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
کلاین، پل (۱۳۸۰). راهنمای آسان تحلیل عاملی. ترجمه دکتر صدرالسادات و میناییبی. تهران: سمت.
کیم و مولر (۱۳۸۰). کاربرد تحلیل عاملی در پژوهش اجتماعی. ترجمه مسعود کوثری. تهران: انتشارات سلمان.
میلر، دلبرت (۱۳۸۰). راهنمای طرح تحقیق و سنجش اجتماعی. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی.
ناییبی، هوشنگ (۱۳۸۵). "منطق نمونه‌گیری احتمالی در پیمایش‌های اجتماعی"، نامه صادق، شماره ۳۰، صص: ۱۳۰-۱۰۳.
ناییبی، هوشنگ (۱۳۸۷). برنامه کامپیوتری آمار در علوم اجتماعی SPSS. انتشارات روش، تهران.

Blalock, Hubert M. (1975). *Causal Inferences in Nonexperimental Research*, North Carolina: The University of North Carolina Press.

Carmines, E. & R. Zeller, (1979). *Reliability and Validity Assessment*, Calif.: Sage.

Klin, Paul (1993). *An Easy Guide to Factor Analysis*, London and New York: Routledge.

Norusis, Marija J. (1989). *SPSS: Guide to Data Analysis*, New Jersey: Prentice-Hall.

Rombesburg, H. Charles (2004). *Cluster Analysis for Researchers*, North Carolina: Lulu Press.

Rossi, Peter H., James D. Wright & Andy B. Anderson (eds.) (1983). *Handbook of Survey Research*, New York: Academic.

Scheaffer, Richrd. I., William Mendenhall & Lyman Ott, (1996). *Elementary Survey Sampling*, California: Duxbury Press.

تعداد واحد نظری: ۱

تعداد واحد عملی: ۱

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنائی دانشجویان با کلیات و مقدمات روش‌های کیفی تحقیق
آشنائی با تفاوت‌های عمده روش‌های کمی و کیفی تحقیق
آشنائی با انواع عمده روش‌های کیفی تحقیق

سرفصل درس:

توضیح مقدمات و کلیات روش‌های کیفی تحقیق
توضیح تفاوت روش‌های کمی و کیفی تحقیق
طرح و بررسی انواع روش‌های کیفی تحقیق

منابع درس:

صدیق سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۶۸). «تحلیل موردی در علوم اجتماعی». نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی، شماره ۲.
صدیق سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۷۵). «کاربرد تحلیل محتوا در علوم اجتماعی». نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی، شماره ۸.
صدیق سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۸۰). «هم‌پژوهی و هم‌نویسی در ایران». نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی، شماره ۱۸.

Northcutt, Norvell and Danny McCoy (2004). *Interactive Qualitative Analysis*, Sage Pub. Ca.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

بررسی تحول اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان در بستر تحول تمدن اسلامی هدف اولی است که این واحد درسی معطوف به آن است. تبیین گوناگونی اندیشه متفکران اسلامی، مقایسه آن‌ها با یکدیگر و سپس بدست دادن مدل‌های تئوریک هدف ثانویه این واحد درسی است. استفاده از این مجموعه نظری به منظور توانمند ساختن دانشجویان در جهت باور نمودن تولید علم بومی کاربرد این واحد درسی می‌باشد.

سرفصل درس:

طرح نظریه دولت و تمدن (توسعه‌شهر + صنعت + تولید دانش)
تبیین تحول تمدن اسلامی بر اساس نظریه دولت و تمدن
تبیین تحول فکر اجتماعی در تمدن اسلامی، جریان‌های تفکر اجتماعی در تمدن اسلامی
تأسیس علم عمران در تمدن اسلامی
فصل جدایی ابن‌خلدون از عصر کلاسیک، بررسی آراء منتقدین ابن‌خلدون
دنیای مدرن و علل عقب ماندگی کشورهای اسلامی
کمالیسم، اسلام‌گرایی و جنبش‌های اسلامی معاصر
اسلام‌گراها: بررسی اندیشه اجتماعی متفکران اسلام‌گرا در ایران، مصر و بقیه دنیای اسلام

منابع درس:

آئینه‌وند، صادق (۱۳۶۰). علم تاریخ در اسلام. تهران: انتشارات وزارت ارشاد.
ابن‌خلدون، عبدالرحمن (۱۳۵۹). مقدمه ابن‌خلدون. ترجمه محمد پروین گنابادی. جلد دوم. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
ابن‌خلدون، عبدالرحمن (۱۳۶۲). مقدمه ابن‌خلدون. ترجمه محمد پروین گنابادی. جلد اول. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
حکیمی، محمدرضا (۱۳۶۴). دانش مسلمین. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
سعید، بابی (۱۳۷۹). هراس بنیادین؛ اروپامداری و ظهور اسلام‌گرایی. ترجمه غلامرضا جمشیدی‌ها و موسی عنبری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
صد، سیدمحمدباقر (۱۳۶۷). انسان مسئول و تاریخ‌ساز از دیدگاه قرآن. تهران: بنیاد قرآن.
فارابی، ابونصر محمد (۱۳۵۸). سیاست مدینه. ترجمه سیدجعفر سجادی. تهران: انتشارات انجمن فلسفه.
فارابی، ابونصر محمد (۱۳۵۹). اندیشه‌های اهل مدینه فاضله. ترجمه سیدجعفر سجادی. تهران: انتشارات طهوری.
فارابی، ابونصر محمد (۱۳۶۴). احصاء العلوم. ترجمه حسینی خدیوچم. تهران: شرکت انتشارات علمی.
قربانی، زین‌العابدین (۱۳۶۱). علل پیشرفت و انحطاط مسلمین. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
مطهری، مرتضی (۱۳۷۷). مقدمه‌ای بر جهان‌بینی اسلامی. تهران: انتشارات صدرا، جلد دوم مجموعه آثار.
هونگه، زیگرید (۱۳۶۶). فرهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
نقوی، محمدعلی (۱۳۶۱). جامعه‌شناسی غرب‌گرایی. تهران: امیرکبیر.

جامعه‌شناسی ادبیات

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف درس آشنا ساختن دانشجویان با نظریه‌ها و روش‌های تحقیقی در جامعه‌شناسی ادبیات و موضوعات گوناگون آن است بگونه‌ای که بتوانند به فهمی جامعه‌شناسی از ادبیات و تولید و توزیع و مصرف آن در ایران برسند و بتوانند از این رهگذر نقد اجتماعی ادبی داشته باشند.

سرفصل درس:

تعریف ادبیات، سبک‌های درس و نظریه ادبی
نظریه‌ها در جامعه‌شناسی ادبیات (گلدمن، لوکاج، لوونتال، اسکارپیت)
روش تحقیق در جامعه‌شناسی ادبیات
جامعه‌شناسی آفرینش ادبی ارمان و شکل‌گیری آن در غرب رمان معاصر فارسی، جنگ، ادبیات مهاجرت، داستان و عامه‌پسند
اجتماعات در ادبیات فارسی، جامعه‌شناسی در ادبیات
توزیع ادبی (چاپ و نشر، سانسور، جوایز ادبی، انجمن‌ها و محفل‌های ادبی)
مصرف ادبیات، جامعه‌شناسی خواندن

منابع درس:

اسکارپیت، روبرت (۱۳۷۴). جامعه‌شناسی ادبیات. ترجمه مرتضی کتبی. تهران: سمت.
پوینده، محمدجعفر گزیده و ترجمه (۱۳۷۷). درآمدی بر جامعه‌شناسی ادبیات. تهران: نقش جهان.
زرفا، مشیل (۱۳۶۸). ادبیات داستانی، رمان و واقعیت اجتماعی. ترجمه نسرین پروینی. تهران: فروغی.
گلدمن، لوسین (۱۳۷۱). جامعه‌شناسی ادبیات. تهران: هوش و ابتکار.

Goldman, lucien of william Boelhower (1980). **Essays on Method in The Sociology of Literature**. Library Binding.

Rogers, Mary (1991) **Novels, Novelists and Readers**. NY. Scate University of New York Press.

جامعه‌شناسی دین

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنائی دانشجویان کارشناسی ارشد با دیدگاههای جامعه‌شناسی در زمینه ادیان و شناخت تئوریهای کلاسیک و معاصر جامعه‌شناسی دینی

سرفصل درس:

اهمیت و جایگاه دین در جوامع بشری، قلمرو جامعه‌شناسی دین و پشتوانه تحلیل جامعه‌شناسی دین
دیدگاههای مختلف تاریخ ادیان، تئوریه‌ها، الهیات، فلسفه، جامعه‌شناسی در مورد ادیان
برخی عوامل مؤثر بر رشد جامعه‌شناسی دین
نظریه پزتیوستی دین
نظریه تکاملی دین
نظریه کارکردی دین
نقد نظریه‌های مارکس و فروید درباره منشأ دین
نظریه پدیدارشناسی دین
رابطه دین و نهادهای مختلف (دین و خانواده، دین و دولت، دین و اقتصاد، دین و معضلات اجتماعی، دین و اندیشه پست مدرنیزم)
بررسی منابع اساسی: صور ابتدائی حیات دینی دورکیم، اخلاق پرستان و روح سرمایه‌داری اثر ماکس وبر

منابع درس:

توسلی، غلام‌عباس (۱۳۷۹). روشنفکری و اندیشه دینی، رهیافتی جامعه‌شناسی به اندیشه دکتر شریعتی. تهران: انتشارات قلم.

توسلی، غلام‌عباس (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی دین. تهران: انتشارات سخن.

ویلم (۱۳۷۸). جامعه‌شناسی ادیان. ترجمه عبدالرحیم گواهی. تهران.

هامیلتون (۱۳۸۲). جامعه‌شناسی دین. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.

جامعه‌شناسی فرهنگ (تغییرات فرهنگی و مسائل فرهنگی)

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف اصلی از ارائه این درس در مقطع کارشناسی ارشد آشنا کردن دانشجویان با تحولاتی است که طی چند دهه اخیر در مبانی، اصول، موضوعات و نحوه بررسی و تحلیل در جامعه‌شناسی صورت گرفته است. فرض اصلی در این درس بر تغییر پارادایمی است. چرخش از محوریت اقتصاد و سیاست به فرهنگ موجب شده است تا بسیاری از گفتمان‌های کلاسیک مورد بازشناسی قرار گرفته و حوزه‌های جدیدی در این رشته شکل بگیرد با وجود اینکه حوزه‌هایی چون مطالعات فرهنگی را بیشتر خارج از جامعه‌شناسی، مطرح می‌کنند، ولی اعتقاد بر این است که حتی این حوزه نیز تا حدود زیادی می‌تواند بخشی از مطالعات جامعه‌شناختی در نظر گرفته شود. از طرف دیگر، با تغییر در نگاه به فرهنگ، حوزه‌هایی چون جامعه‌شناسی فرهنگ و جامعه‌شناسی فرهنگی نیز حیات جدید یافته و توانسته‌اند تا حدود زیادی گسترش یابند.

سرفصل درس:

چیستی فرهنگ
عناصر و نمودهای فرهنگی
نظریه فرهنگ
تغییر فرهنگ
عوامل تغییر فرهنگ
بررسی فرهنگی
تحقیق فرهنگی
تجربه مطالعه فرهنگ در ایران
تجربه تغییرات فرهنگی در ایران

منابع درس:

آزاد ارمکی، تقی؛ غیاثوند، احمد (۱۳۸۳). جامعه‌شناسی تغییرات فرهنگی در ایران. تهران: انتشارات آن.
آزاد ارمکی، تقی؛ غفاری، غلامرضا (۱۳۸۳). جامعه‌شناسی نسلی. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
الیت، تی.اس (۱۳۶۹). درباره فرهنگ. ترجمه حمید شاهرخ. تهران: نشر مرکز.
اینگلهارت، رونالد (۱۳۸۳). تغییرات فرهنگی در کشورهای پیشرفته. ترجمه مریم وتر. تهران: انتشارات کویر، چاپ دوم.
برمن، ادوارد (۱۳۷۳). کنترل فرهنگ (نقش بنیادهای کارنگی، فورد و راکفلر در سیاست خارجی آمریکا). ترجمه حمید الیاسی. تهران: نشر نی، چاپ سوم.
ستاری، جلال (۱۳۶۶). در قلمرو فرهنگ. تهران: شرکت نشر و پخش ویس.
کوش، دنی (۱۳۸۱). مفهوم فرهنگ در علوم اجتماعی. ترجمه فریدون وحید. تهران: انتشارات سروش و مرکز تحقیقات صدا و سیما.
مالینوفسکی، برونیسلاو (۱۳۷۹). نظریه‌ای درباره فرهنگ. ترجمه عبدالحمید زرین قلم. تهران: گام نو.
هریسون، لارنس و ساموئل هانتیگتون (۱۳۸۳). اهمیت فرهنگ. ترجمه انجمن توسعه مدیریت ایران. تهران: موسسه انتشارات امیرکبیر.

جامعه‌شناسی معرفت

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

درک روابط متقابل جهان اجتماعی و اشکال مختلف معرفت
شناخت رویکردهای نظری نسبت به روابط روابط جهان اجتماعی و معرفت

سرفصل درس:

معرفت چیست
معرفت‌ها: ملاک‌های تفکیک علم، فلسفه، دین، و ایدئولوژی
معرفت‌شناسی و جامعه‌شناسی معرفت
متانتوری معرفت: رویکردهای وجودشناختی و غایت‌شناختی
تعیین اجتماعی معرفت
تحلیل کلمات کلیدی: تعین، معرفت
رویکردهای عمومی
جامعه معرفت: مروری تاریخی بر نظریات قرون ۱۸ و ۱۹
شکل‌گیری جامعه‌شناسی معرفت
نظریات برجسته جامعه‌شناسی معرفت در قرن بیستم
جامعه‌شناسی معرفت کلاسیک و جامعه‌شناسی معرفت "جدید"

منابع درس:

آشتیانی، منوچهر (۱۳۸۶). ماکس شلر. تهران.
برگر، پیتر؛ لوکمان، توماس (۱۳۷۵). ساخت اجتماعی واقعیت. ترجمه فریبرز مجیدی. تهران: علمی و فرهنگی، چاپ اول.
توکل، محمد (۱۳۸۳). جامعه‌شناسی معرفت و علم. تهران: سمت.
دورکیم، امیل (۱۳۸۴). صور بنیادین حیات دینی. ترجمه باقر برهام. تهران: مرکز.
فوکو، میشل (۱۳۸۴). اراده به دانستن. ترجمه نیکو سرخوش و افشین جهان‌دیده. تهران: نی، چاپ سوم.
مارکس، کارل (۱۳۷۷). ایدئولوژی آلمانی. ترجمه: تیرداد نیکی. تهران: نشر اختران.
مارکس، کارل (۱۳۷۷). دست‌نوشته‌های اقتصادی و فلسفی ۱۸۴۴. ترجمه حسن مرتضوی. تهران: آگه.
مانهایم، کارل (۱۳۸۰). ایدئولوژی و اتوپیا. ترجمه فریبرز مجیدی. تهران: سمت.

- Berger P. & Luckmann T. (1963). *Sociology of Religion and Sociology of Knowledge*, Sociology and Social Research, 47, 4.
- Dilthey W. (1962). *Pattern & Meaning in History*, New Yourk: Harper.
- Manheim, K. & P. Kecskemeti (ed.) (1924) *Essays On The Sociology of Knowledge*, New York: Harcourt, Brace & World.
- Marx K. (and Engels) (1970). *The German Ideology*, London: Lowrence and Wisherd.
- Marx K. (T. Bottomore, ed & intr.) (1975). *Karl Marx on Sociology and Social Philosophy*, Middlesex: Pelican Books.
- Mauss M, & Durkheim E. (1970). *Primitive Classification*, London: Cohen & West.
- Merleau-ponty, M. (1962). *Phenomenology of Perception*, London: Routledge.
- Merton R. (1937). *The Sociology of Knowledge*. Isis 27(3): 493-503.
- Scheler, M F. (1980). *Problems of a Sociology of Knowledge*, London: RKP.
- Stark W. (1958). *The Sociology of Knowledge*, London: RKP.
- Tavakol M. (1987). *Sociology of Knowledge: Theoretical Problems*, New Delhi: Sterling.

جامعه‌شناسی هنر

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

درک مبانی جامعه‌شناسی هنر و دینامیسم میدان هنری با تکیه بر ایران

سرفصل درس:

مقدمات: معرفی رشته و جایگاه هنر در سنت جامعه‌شناسی

تعریف هنر

رویکرد اکسیولوژیک فلسفی: حقیقت، خیر، زیبایی، (کانت، هگل، نیچه/ آدرنو، بنیامین)

رویکرد تاریخی

جامعه‌شناسی تولید هنری، هنرمند و اثر هنری

جامعه‌شناسی بازار هنری، بازار هنری، مصرف فرهنگی، جهانی شدن و تکنولوژی‌های جدید

جامعه‌شناسی دریافت هنری، مخاطب، مخاطبها، غیر مخاطب

دو الگو: دمکراتیزاسیون فرهنگ و دمکراسی فرهنگی، مشروعیت‌گرایی و مردم‌گرایی.

آسیب‌شناسی وضعیت هنرها در ایران، تحقیقات میدانی دانشجویان

منابع درس:

احمدی، بابک (۱۳۷۵). *حقیقت و زیبایی*. تهران: نشر مرکز.

باستید (۱۳۷۴). *هنر و جامعه*. ترجمه غفاری. تهران: توس.

بنیامین، آدرنو، مارکوزه (۱۳۸۲). *زیبایی‌شناسی انتقادی*. ترجمه امید مهرگان. گام نو.

دووینو (۱۳۷۹). *جامعه‌شناسی هنر*. ترجمه سحابی. تهران: مرکز.

رافائل (۱۳۸۳). *جامعه‌شناسی هنر*. ترجمه معصوم بیگی. تهران: آگه.

راوودراد، اعظم (۱۳۸۲). *نظریه‌های جامعه‌شناسی هنر و ادبیات*. انتشارات دانشگاه تهران.

الکساندر؛ *جامعه‌شناسی هنر*.

مارکوزه، بنیامین آدرنو (۱۳۸۲). *زیبایی‌شناسی انتقادی*. ترجمه امید مهرگان. گام نو.

ولف، جانت (۱۳۶۱). *تولید اجتماعی هنر*. ترجمه نیره توکلی. نشر مرکز.

هاوزر، آرنولد (۱۳۵۵). *گستره و محدوده جامعه‌شناسی هنر*. ترجمه فیروز شیروانلو. تهران: توس.

هینیک، ناتالی (۱۳۸۵). *جامعه‌شناسی هنر*. ترجمه نیک گهر.

فلسفه علوم اجتماعی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناخت ماهیت علوم اجتماعی و ویژگی‌های نظریه جامعه‌شناختی
بررسی و نقد رویکردهای معرفت‌شناختی و روش‌شناختی مختلف
درک وضعیت کنونی نظریه‌پردازی در علوم اجتماعی

سرفصل درس:

فلسفه علوم اجتماعی چه ضرورتی دارد و به چه نیازهایی پاسخ می‌دهد
تاریخ پیدایی نظریه‌پردازی اجتماعی سکولار از نوزایی تا پیدایی جامعه‌شناسی
ویژگی معرفت‌شناسانه و روش‌شناسانه نظریه کلاسیک جامعه‌شناسی
ویژگی رویکردهای معرفت‌شناسانه و روش‌شناسانه پس از دوره کلاسیک جامعه‌شناسی

منابع درس:

راین، آلن (۱۳۷۲). فلسفه علوم اجتماعی. تهران: مؤسسه فرهنگی صراط.
سروش، عبدالکریم (۱۳۶۶) تفرج صنع. تهران: سروش.
فروند، ژولین (۱۳۶۲). آراء و نظریات در علوم اجتماعی. تهران: نشر دانشگاهی.
لیتل، دانیل (۱۳۷۳). گونه‌های تبیین اجتماعی. تهران: مؤسسه فرهنگی صراط.
نبتون، تد و کرایب، یان (۱۳۸۴). فلسفه علوم اجتماعی. تهران: نشر آگه.

۲- سرفصل دروس اختیاری

بررسی مسایل اجتماعی ایران

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

درک مقدمات و مبانی مسائل اجتماعی، علل و عوامل و پیامدهای آن
درک اهم مسائل اجتماعی مطرح در کشور
تحلیل جامعه‌شناختی اهم مسائل اجتماعی ایران
مشارکت دانشجویان در تحلیل اهم مسائل اجتماعی ایران

سرفصل درس:

بحث در مورد رویکردهای مختلف در بررسی مسائل اجتماعی
بحث در مورد شناخت اهم مسائل اجتماعی کشور
بحث در مورد علل و عوامل بروز و استمرار مسائل اجتماعی
سمینارهایی محدود با حضور کارشناسان و دست‌اندرکاران اجرایی حوزه مدیریت مسائل اجتماعی کشور

منابع درس:

رایینگتون و انبرگ (۱۳۸۳). رویکردهای نظری هفتگانه در بررسی مسائل اجتماعی. ترجمه رحمت ا...
صدیق سروستانی. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.

Allan Mazur (1999). **Global Social Problems**. Newjersey, Prentice Hall.

Stanley Eitzen, D. & Leedham, C. S. (1998). **Solutions to Social Preamblems**. Boston, Mass.
Allyn and Bacon.

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف، فهم و تجزیه و تحلیل جایگاه و ابعاد آموزش و پرورش از دیدگاه جامعه‌شناسی و تحولات آن در عصر حاضر

سرفصل درس:

تاریخ، ابعاد و قلمرو جامعه‌شناسی آموزش و پرورش
نقش و جایگاه آموزش و پرورش در جامعه معاصر
دیدگاه‌ها و نظریه‌ها در جامعه‌شناسی آموزش و پرورش مرتن (کارکردهای پنهان و آشکار آموزش و پرورش)
الف دیدگاه کارکردگرا، چشم‌انداز (دورکیم، پارسنز، دیوید و دور...)
ب دیدگاه تضادگرا
ج چشم‌انداز سوسیال و دموکراسی (برابری فرصتها)
آموزش و پرورش و بازو تولید اجتماعی، دیدگاه ژیرار و بوردیو
سرمایه‌داری و فرهنگ ضد آموزشی (دیدگاه پل ویلز)
آموزش و پرورش و قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی
ساختار و ناکارایی آموزش و پرورش در ایران
آموزش و پرورش و تحرک اجتماعی
ناهماهنگی و نابرابریها: سطح ابتدائی، اعتراض، سطح متوسط، سطح عالی
شرایط بحرانی آموزش و پرورش و امکان خروج از بحران
نتیجه‌گیری

منابع درس:

بودن، ریمون (۱۳۷۸). منطق کنش اجتماعی. ترجمه عبدالحسین نیک گهر. تهران: انتشارات جاویدان.
توسلی، غلام‌عباس (۱۳۸۳). آموزش و پرورش و گفتمانهای نوین. تهران: پژوهشگاه تعلیم و تربیت.
توسلی، غلام‌عباس. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. (زیر چاپ).
علاقه بند، علی (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: کتابخانه فروردین.
کومب، فیلیپ (۱۳۷۸). بحران اجتماعی آموزش و پرورش. ترجمه فرید آل‌آقا. تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی.
کوی، لوتان (۱۳۷۸). آموزش و پرورش، فرهنگها و جوامع. ترجمه محمد یمینی. تهران: انتشارات شهید بهشتی.

جامعه‌شناسی ارتباطات و رسانه‌های جمعی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناسایی ارتباطات و ابعاد اجتماعی آن
گونه‌شناسی ارتباطات اجتماعی
شناسایی بینشهای اساسی در حوزه ارتباطات اجتماعی
شناسایی رسانه‌های جمعی و انواع آن
شناخت فرایند پیدائی و کارکردهای تکمیلی - تفاضلی رسانه‌های جمعی
شناخت زمینه‌های فرهنگی ارتباطات جمعی
شناخت اثرات رسانه‌های جمعی بر نهادها و سازمانهای اجتماعی

سرفصل درس:

ارتباط، پدیده اجتماعی و ساختهای آن
بینشهای اساسی در حوزه ارتباطات و صاحب‌نظران آن
مک لوهان و مک لوهانیسم
رایزمن و دورانهای سه گانه تاریخ از روزنه ارتباطات
نظریه کشت (cultivation)
نظریه‌های انگ و برچسب
انواع اساسی در رسانه‌های جمعی
اثرات رسانه‌های جمعی بر خانواده
اثرات رسانه‌های جمعی بر کودکان
توسعه اقتصادی - اجتماعی و رسانه‌های جمعی
فرهنگ و ارتباطات (رسانه‌های جمعی)
رسانه‌های جمعی و تبلیغات

منابع درس:

بیرو، آن (۱۳۶۶). فرهنگ علوم اجتماعی. ترجمه باقر ساروخانی. تهران: انتشارات کیهان.
پراتکانیس، ت و البوت، آ (۱۳۷۹). عصر تبلیغات. ترجمه کاووس سید امامی و محمد صادق عباسی. تهران: انتشارات سروش.
رهبری، غ (۱۳۵۴). بررسی آگهی‌های تبلیغاتی روزنامه کیهان در دهه ۱۳۴۴-۱۳۵۳. پایان نامه فوق لیسانس به راهنمایی باقر ساروخانی. دانشگاه تهران: دانشکده علوم اجتماعی.
ساروخانی، باقر (۱۳۸۱). رسانه‌ها و آسیب‌شناسی اجتماعی. تهران: انتشارات وزارت کشور.
ساروخانی، باقر (۱۳۸۲). اقناع، غایت ارتباطات. نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۱، ۳، صص ۹۳-۱۱۷.
ساروخانی، باقر (۱۳۸۲). بنیادهای اندیشه در دانش ارتباطات. تهران، انتشارات خجسته.
ساروخانی، باقر (۱۳۸۶). جامعه‌شناسی ارتباطات. تهران: انتشارات اطلاعات، چاپ بیستم.
کازنو، ژ (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی وسایل ارتباط جمعی. ترجمه باقر ساروخانی و منوچهر محسنی. تهران: انتشارات اطلاعات، چاپ ششم.

Berger, J (1998). *Ways of Seeing*, Punguin.

Dance, E. X. (ed) (1967). *Human Communication Theory, Original Essays*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 288-309

Dance, Franke-x. (1967) "Toward A Theory of Human Communication" in France. Griffin, E. M (1997) *A First look at Communication Theory*, 3rd ed, New York: Mc Graw-Hill.

Rayner, P, Wall, P, et al (2001). *Media?* London: Routledge.

جامعه‌شناسی تاریخی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

این واحد درسی دو هدف عمده را پیگیری می‌کند. هدف اول نشان دادن روابطی است که در طول تاریخ بیان تاریخ و تفکر اجتماعی و در عصر حاضر میان تاریخ و جامعه‌شناسی از جهات گوناگون وجود دارد. هدف دومی که این واحد درسی معطوف به آن است عبارت است از استفاده از این دستگاه یا چهارچوب تحلیلی در تبیین تحولات اجتماعی ایران می‌باشد.

سرفصل درس:

طرح مباحث مقدماتی در مورد تاریخ - شامل تعریف تاریخ، تاریخ بعنوان حادثه و روایت رویکردهای نظری در مورد فهم تاریخ و تاریخ واکنش.

انسان، درک تاریخی و رابطه آن با تفکر اجتماعی، در عصر کلاسیک و عصر مسیحیت
مکاتب تاریخی و علم عمران در عصر اسلام - شامل علم عمران، علم تاریخی، مفاهیم عمده، روش، موضوع‌های اصلی علم تاریخی
ابن‌خلدون، چگونگی تحول تاریخ

عصر مدرن و شکل‌گیری جامعه‌شناسی تاریخی - قرن ۱۸، عصر انسان و تاریخ، نظریه انسان‌شناسی در این دوره، جریان‌های عمده نظری و تاریخ، جامعه‌شناسی علم تاریخی یا اثباتی، متد جامعه‌شناسی تاریخی، تحول رابطه بین جامعه‌شناسی و تاریخ، محدودیت‌های جامعه‌شناسی تاریخی.

منابع درس:

استنفورد، مایکل (۱۳۸۲). در آمدی بر فلسفه تاریخ. ترجمه احمد گل‌محمدی. تهران: نشر نی.
پولارد، سیدنی (۱۳۵۴). اندیشه ترقی. ترجمه حسین اسدپور پیرانفر. تهران: امیرکبیر.
پیتر، برک (۱۳۸۱). تاریخ و نظریه اجتماعی. ترجمه غلامرضا جمشیدیها. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
فروند، ژولین (۱۳۶۲). آراء و نظریه‌ها در علوم انسانی. ترجمه دکتر کاردان. تهران: مرکز نشر.
میاژ، سی‌رایت (۱۳۶۱). بینش جامعه‌شناختی؛ نقدی بر جامعه‌شناسی آمریکایی. ترجمه دکتر عبدالعزیز انصاری. تهران: شرکت سهامی انتشار.
نوذری، حسینعلی (۱۳۷۹). فلسفه تاریخ. تهران: طرح نو.
هابدن، استفن (۱۳۷۹). روابط بین‌الملل و جامعه‌شناسی تاریخی. ترجمه جمشید زنگنه. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.

Abrams, P. (1963). *Historical Sociology*, West Compton House, Open Books.

Bendis, R. (1984). *Force, Fate and Freedom in Historical Sociology*, California University of California Press.

Bock, K. (1980). *Human Nature and History. A Response to Sociobiology*, New York, Columbia University Press.

Hawthorn, G. (1990). *Enlightenment & Despair: A History of Social Theory*, Cambridge, Cambridge University Press, second edition.

Kalberg, S. (1994). *Max Weber's Comparative-Historical Sociology*, Cambridge, Britain Polity Press.

Skocpol, T. (1995). *Vision and Method in Historical Sociology*, Cambridge: Cambridge University Press.

Swingewood, A. (1991). *A Short History of Sociological Thought*, London: MacMillan, second edition.

جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف این درس بررسی ابعاد اجتماعی جریان رو به رشد جامعه اطلاعاتی در جهان و بویژه اثرات و پیامدهای اجتماعی آن است.

سرفصل درس:

کلیات (تعریف جامعه اطلاعاتی و عناصر اساسی و ویژگی‌های آن؛ دیجیتالی شدن اطلاعات؛ پیدایش فرهنگ رسانه ای؛ مخاطرات و تهدیدهای جامعه اطلاعاتی؛ آینده جامعه اطلاعاتی؛ رابطه جامعه‌شناسی و جامعه اطلاعاتی؛ روشهای تحقیق در جامعه اطلاعاتی)

حوزه اجتماع و فرهنگ (جامعه پذیری در جامعه اطلاعاتی؛ جهانی شدن فرهنگ؛ مذهب در جامعه اطلاعاتی؛ شهر مجازی و فضای جریانها)

حوزه اقتصاد (اقتصاد اطلاعاتی و اقتصاد اطلاعات؛ تکنولوژی اطلاعات و بازسازی سرمایه؛ نیروی کار جهانی؛ تغییر شکل کار و اشتغال)

حوزه سیاست (دموکراسی و سیاست ملی و محلی در جامعه اطلاعاتی؛ مالکیت اینترنت و پیامدهای سیاسی و اجتماعی آن؛ افزایش آزادی‌های بیان در جامعه اطلاعاتی؛ انحصاری کردن اطلاعات و نابرابری در اینترنت؛ آمریکایی شدن جامعه اطلاعاتی)

حوزه دانش (آموزش، رسانه‌های آموزشی؛ کتاب دیجیتالی؛ سواد رسانه‌ای؛ جامعه اطلاعاتی و گسترش علم)

جامعه ایران (وضعیت جامعه اطلاعاتی در ایران و تطورات آن؛ مسائل اجتماعی منتج از جامعه اطلاعاتی در ایران؛ اینترنت و زبان فارسی)

جوانان و جامعه اطلاعاتی (تغییر در جامعه‌پذیری رسمی و غیررسمی، سبک زندگی و هویت اجتماعی؛ مسائل جنسی جوانان و جامعه اطلاعاتی؛ مشارکت اجتماعی جوانان در جامعه اطلاعاتی؛ آسیب‌های اجتماعی جوانان و جامعه اطلاعاتی؛ اقتصاد، اشتغال و کارآفرینی در جامعه اطلاعاتی، و مساله جوانان در آن؛ جوانان و اوقات فراغت در جامعه اطلاعاتی).

منابع درس:

پارسا، خسرو (گزینش و ویرایش) (۱۳۷۹). *جامعه انفورماتیک و سرمایه‌داری: واقعیت و اسطوره*. تهران: آگه.

تامپسون، جان ب. (۱۳۸۰). *رسانه‌ها و مدرنیته*. ترجمه مسعود اوحدی. تهران: سروش.

فیدر، جان (۱۳۸۰). *جامعه اطلاعاتی*. ترجمه علی رادباوه و عباس گیلوری. تهران: کتابدار.

محسنی، منوچهر (۱۳۸۰). *جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی*. تهران: دیدار.

معمدمنژاد، کاظم (۱۳۸۳). *جامعه اطلاعاتی: اندیشه‌های بنیادی، دیدگاه‌های انتقادی و چشم‌انداز جهانی*. تهران: مرکز پژوهش‌های ارتباطات.

کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰). *عصر اطلاعات*. ترجمه احد قلیان و افشین خاکباز. تهران: طرح نو.

وبستر، فرانک (۱۳۸۰). *نظریه‌های جامعه اطلاعاتی*. ترجمه اسماعیل قدیمی. تهران: قصیده‌سرا.

Castells, Manuel (1996). *The Rise of Network Society*, London: Blackwell.

Common Steven (1989). *Post Modernist Culture*, Balckwell, NY.

Hague, Barry N. & Loa Der, Brain D. (eds.) (1999). *Digital Democracy*, London: Routledge.

Hajnal, Peter I. (ed.) (2002). *Civil Society in The Information Age*, Hampshire: Ashgate.

Mansell, Robin & Steinmuller, W. Edward (2000). *Mobilizing The Information Society: Strategies for Growth and Opportunity*, Oxford: Oxford University Press.

May, Christopher (2002). *The Information Society: A Sceptical View*, Cambridge: Polity Press.

جامعه‌شناسی حقوق

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناسائی قوانین بمثابة نماد اجتماعی
تعامل جامعه و قوانین
نظریه‌های اساسی در حوزه جامعه‌شناسی حقوقی
نقد، ارزیابی و تحلیل بانیان جامعه‌شناسی حقوقی
کاربرد پارادایم‌های جامعه‌شناسی حقوقی در جامعه ایران

سرفصل درس:

بخش نخست: مباحث مقدماتی: زمینه‌های اجتماعی تکوین قوانین، تعامل قانون و جامعه، قوانین و تغییرات اجتماعی، قوانین و کنترل اجتماعی
بخش دوم: نظریه‌های اساسی: شناخت، تحلیل و نقد نحله طبیعی، شناخت، نقد و تحلیل نحله اثباتی، نظریه‌های تحلیلی، نظریه زیستی - تنکارشناختی
بخش سوم: بانیان: ژرژ گورویچ، اریخ، فریدمن و...
بخش چهارم: اصول اساسی در جامعه‌شناسی حقوقی
بخش پنجم: کاربرد جامعه‌شناسی حقوقی در ایران و در حوزه‌های خاص

منابع درس:

آشوری، محمد (۱۳۸۲). جایگزین زندان یا مجازات‌های بینابین. تهران: انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران.
اسکات، ر (۱۳۸۰). سیستم‌های حقوقی، حقیقی و باز. ترجمه محمد رضا بهرنگی. تهران: انتشارات کمال تربیت.
داوید، ر (۱۳۶۴). نظام‌های بزرگ حقوق معاصر. ترجمه محمد آشوری، حسین صفائی، عزت ا... عراقی. تهران: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.

Ebrlich(E), (1965). *The Fundamental Principles of The Sociology of Law*, Trans by W. L. Mol, Cambridge: Mass, Harvard University Press.

Friedmann(W):(1960). *Legal Theories*, london: Stevens, 4The edition.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با تفاوت جامعه‌شناسی سیاسی متعارف و متأخر
تعمق در مفاهیم جامعه، جامعه مدنی و دولت؛ و همچنین مفاهیم پیوند دهنده جامعه با دولت (مثل طبقه؛ دموکراسی
پارلمانی؛ مؤلفه‌های شبه سیاسی).
آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های محوری در بحث انقلاب‌ها و جنبش‌های اجتماعی
کوشش در جهت تبیین جنبش‌های اجتماعی ایران

سرفصل درس:

توضیح سنت‌های نظری:
مارکس و وبر و دورکم
از منظر جامعه‌شناسی گیدنز (و ارزیابی نارسایی‌های آن)
نظریه‌های مربوط به دولت-ملت‌سازی
نظریه‌های مربوط به دموکراتیزاسیون در دودهه اخیر
مفهوم جنبش اجتماعی و تفاوت آن با مسأله اجتماعی، با فعالیت‌های حزبی، با زندگی روزمره
مفهوم انقلاب و انواع آن
چشم‌اندازهای نظری:
الف: نظریه‌های متعارف شامل [تخاصم طبقاتی؛ ساختی- کارکردی (جامعه توده‌ای، فشار ساختاری، محرومیت
نسبی)].
ب: نظریه‌های متأخر شامل [بسیج منابع (اولسون- آبرشال، زالد- مک کارتی، چارلز تیلی)؛ ساختی- ارزش محور
(اوفه، هابرماس، اینگلهارت)؛ ساختی- هویت محور (تورن، ملوچی، کاستلز)].

منابع درس:

جلایی‌پور، حمیدرضا (۱۳۸۱). جامعه‌شناسی جنبش‌های اجتماعی. تهران: طرح‌نو.
جلایی‌پور، حمیدرضا (۱۳۸۴). فراز و فرود جنبش کردی. تهران: لوح فکر.
جلایی‌پور، حمیدرضا (در دست چاپ). دو جنبش کلان و پنج جنبش خرد اجتماعی در ایران.
دلاپورتا، دوناتلا؛ دیانی، ماریو (۱۳۸۳). مقدمه‌ای بر جنبش‌های اجتماعی. ترجمه محمدتقی دلفروز. تهران: کویر.
نش، کیت (۱۳۸۳). جامعه‌شناسی سیاسی معاصر. ترجمه محمدتقی دلفروز. تهران: کویر.

Faulks, Keith (1999). *Political Sociology*, Edinburgh: University Press.
Goodwin, J. and Jasper, M. (2003). *The Social Movements Reader* Oxford: Blackwell.
Nash, K. and Scolt, A. (2004). *The BlackWell Companion To Political Sociology*, Oxford: BlackWell Press.

جامعه‌شناسی علم و تکنولوژی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

مطالعه تئوریهای جامعه‌شناختی علم و تکنولوژی و آگاهی از ارتباط و تأثیر پارامترهای اجتماعی در شکل‌گیری، رشد، شکوفایی، و رکود علم و تکنولوژی در دوره‌های مختلف تاریخی در کشورهای مختلف و بکارگیری آنها در وضعیت گذشته، حال و آینده کشور.

سرفصل درس:

مقدمات معرفت‌شناختی
سؤالات اساسی جامعه‌شناسی علم
تعین اجتماعی علم
علم و ساخت اجتماعی
سه دوره مهم تاریخ علم اروپایی و تحلیل جامعه‌شناختی آنها
دانشمند و نقش اجتماعی او
علم و نظام اجتماعی
علم، پارامترهای اجتماعی و مسأله حقیقت علمی

منابع درس:

توکل، محمد (۱۳۷۰). جامعه‌شناسی علم. تهران: انتشارات صدوق، چاپ اول.
توکل، محمد (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی علم و معرفت. تهران: انتشارات سمت.
محسنی، منوچهر (۱۳۷۸). جامعه‌شناسی علم. تهران: انتشارات طهوری.

Boyle & Wheale & Sturgess (2001). **People, Science, and Technology.**

Merton, R.K (1985). **Sociology of Science.**

Merton, R.K (1987). **Sociology of Science, an Episode.**

Woolgar, S (2002). **Science – The Very Idea..**

جامعه‌شناسی نابرابری‌های اجتماعی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

درک نظریات مربوط به قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی (اعم از طبقاتی، قومی و جنسی و...) (عوامل موجد، مبقی و پیامدها)، اندازه‌گیری نابرابری و میزان نابرابری در ایران و جهان.

سرفصل درس:

مقدمه

نظریه‌های قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی (طبقاتی، قومی، جنسی، مذهبی و جهانی شده) (عوامل موجد، مبقی، پیامدها و قربانیان)
اندازه‌گیری‌های کمی و کیفی قشربندی و نابرابری در جامعه
وضعیت نابرابری در سطح جهانی

منابع درس:

چاوشیان تبریزی، حسن (۱۳۸۱). سبک زندگی و هویت اجتماعی (مصرف و انتخاب‌های ذوقی به عنوان تمایز و تشابه اجتماعی در دوره اخیر مدرنیته). رساله دکتری در رشته جامعه‌شناسی دانشگاه تهران
گزارشات بانک مرکزی
نایی، هوشنگ (۱۳۸۱). قشربندی اجتماعی برحسب پرستیژ. رساله دکتری در رشته جامعه‌شناسی، دانشگاه تهران.

Andersen, Margaret & Collins, Patricia Hill (ed) (1992), **Race, Class, and Gender, An Anthology**, California: Wadworth Publishing Company, Belmont.

Bendix, Beihard & Lipset, Seymour Martin (ed) (1953). **Class, Status and Power (A Reader in Social Stratification)**, Glencoe Illinois: The Free Press.

Best, Shaun (2005). **Undrestanding Social Divitioms**, London: Sage Publication.

Crompton, Rosemary (1993 printed in 1996). **Class And Stratification (An Introduction to Current Debates)**, Cambridge: polity press, Blackwell.

Giddens, Anthony & Held, David (ed). (1982 printed in 1995), **Classes , Status and Conflict (Classical and Contemporary Debates)**, Hong kong: Macmilan press.

Grusky, David (ed) (1994). **Social Stratification Class, Race, Gender in Perspective**, Stanford University, Westview Press, USA.

Woodward, Kath (ed) (2004). **Questioning Identity : Gender , Class, Ethnicity**, London: Rroutledge, second edition.